

Rollenspel stemleeftijd naar 16 jaar

Korte toelichting

Rollenspel stemleeftijd naar 16 jaar is een korte werkvorm waarin de leerlingen in de setting van een talkshow kennis maken met zes argumenten voor en tegen het verlagen van de stemleeftijd naar 16 jaar. Daarna mogen de overige leerlingen als Tweede Kamerleden stemmen over het wetsvoorstel.

Leerdoel

- Leerlingen maken kennis met de discussie over het verlagen van de stemleeftijd naar 16 jaar.
- Leerlingen leren hun mening te verwoorden door het gebruik van argumenten.

Duur

---

20 minuten

Benodigheden

- Handleiding
- 7 filmpjes (optioneel)
- werkbladen

Handleiding

---

1. Beslis of je de versie met of zonder filmpjes speelt. Bij de versie met filmpjes laat je de leerlingen kijken naar de zeven filmpjes en sla je nummer 2 tm 6 over.
2. Zet zes stoelen voor de klas.
3. Leg uit dat je een talkshow naspeelt met maar een onderwerp op de agenda; de verlaging van de stemleeftijd naar 16 jaar. Jij bent de talkshowpresentator. Je kunt dat ook een leerling laten doen. Zes leerlingen zijn talkshowgasten. Je kunt vragen wie dat wil zijn, of wijs er een paar aan. De overige leerlingen zijn allemaal Tweede Kamerleden, maar ze zijn niet ingedeeld in politieke partijen. Ze kunnen dus een eigen afweging maken.
4. De talkshowgasten krijgen een rolomschrijving op papier. Geef hen een minuutje de tijd om de tekst te lezen en zeg erbij dat ze uiteraard er wat toneelspel in mogen stoppen en de tekst uitbreiden, als ze dat willen.
5. De talkshow host krijgt als eerste het woord. Daarna Sarah de wetenschapper met haar voorstel om de stemleeftijd te verlagen naar 16 jaar.
6. Als talkshow host geef je daarna een voor een de sprekers het woord. Dat doen ze zittend voor de klas. Geef hen per persoon hoogstens een minuut. De sprekers blijven voor in de klas zitten. Zodat de Tweede Kamerleden voelen dat het publiek (de stemmers) naar hen kijkt.
7. Daarna open je als Kamervoorzitter de vergadering van de Tweede Kamer. De Tweede Kamerleden mogen vertellen of ze wel of niet instemmen met het plan en waarom. Misschien komt er een

aanpassing (met een amendement of een motie). Je mag dan als Kamervoorzitter reageren of dat mogelijk is. Geef eventueel een tweede termijn.

8. Aan het eind moeten de Tweede Kamerleden stemmen. Wordt het voorstel aangenomen? Of gewijzigd?
9. Vraag daarna aan de sprekers van de talkshow of ze tevreden zijn met de uitslag. Maak de koppeling met het gegeven dat dit ook de mensen zijn die straks weer gaan stemmen bij de volgende verkiezingen.

Talkshowtafel

Welkom bij Kamerindeklas, de dagelijkse talkshow over actuele gebeurtenissen. We gaan het vandaag hebben over het voorstel van wetenschapper Sarah om de stemleeftijd te verlagen naar 16 jaar. Dat zou betekenen dat honderdduizenden jongeren stemrecht krijgen. Onze andere vijf gasten hebben daar ook een mening over die zij graag willen delen. Laten we van start gaan.

Applaus!

Sarah

Ik ben wetenschapper en ben voor een verlaging van de stemleeftijd naar 16 jaar. De politieke betrokkenheid onder jongeren is veel te laag. Er is bovendien een grote kloof tussen hoog- en laagopgeleide jongeren. Laagopgeleide jongeren gaan minder vaak naar de stembus dan hoogopgeleide jongeren. Ik zal uitleggen waarom het verlagen van de stemleeftijd naar 16 jaar gaat helpen.

Jongeren van 16 zitten nog op school en wonen vaak thuis. Daardoor is het proces van de eerste keer stemmen goed te begeleiden. Plaats bijvoorbeeld nog meer stembureaus op scholen. Die eerste keer stemmen is superbelangrijk: als je de eerste keer gaat stemmen, is de kans groter dat je dit je hele leven blijft doen. In andere landen waar jongeren wel mogen stemmen zie je dat ook.

Verder is er sprake van een toenemende generatiekloof. Jongeren en ouderen vinden andere zaken belangrijk of hebben een andere mening. Er zijn in Nederland veel meer ouderen dan jongeren. Daardoor worden de standpunten van jongeren op dit moment minder gehoord. Door de stemleeftijd te verlagen kunnen meer jongeren hun stem laten horen en wordt er ook meer rekening met hen gehouden.

En we hoeven niet bang te zijn dat leerlingen veel linkser stemmen, want VVD en PVV winnen vaak bij scholierenverkiezingen.

Dick

Ik moet zeggen dat ik dit helemaal niet zie zitten. Ik ben al een dagje ouder en jongeren hebben nog weinig levenservaring. Ze werken nog niet, hebben geen huis, hoeven geen belasting te betalen. Hoe moeten ze dan stemmen over zaken die ons allemaal aangaan? Ook denken ze vaak niet na voordat ze iets doen. Hun hersenen zijn gewoon nog niet ontwikkeld. En met hun activistische houding is de kans groot dat ze allemaal op linkse partijen gaan stemmen! Een stem moet een weloverwogen besluit zijn en daarvoor heb je ook meer ervaring nodig met de dingen waar je voor of tegen stemt. Ik ben daarom tegen de verlaging van de stemleeftijd.

Efraim

Ik geef maatschappijleer. Tijdens mijn lessen merk ik dat jongeren nog weinig snappen van politiek. Ze weten nog niet echt hoe ons politieke systeem werkt. Begrippen zoals 'liberalisme' of 'socialisme'

zijn nog lastig. Op mijn school krijgen leerlingen pas in 5 vwo maatschappijleer, dan zijn ze soms al 17. Als de stemleeftijd verlaagd wordt dan moet er op scholen extra aandacht komen voor politiek en burgerschap. Daarnaast heeft deze jonge doelgroep nog moeite met het herkennen van nepnieuws. Dit heeft ook invloed op hun stem en kan daardoor indirect schadelijk zijn voor onze democratie. Daarom ben ik tegen.

Desi

Ik ben 16 en voor de verlaging van de stemleeftijd. Ik ben erg politiek betrokken en veel vrienden van mij ook. Wij zijn bijvoorbeeld ook bij verschillende demonstraties geweest. Zelf wil ik lid worden van een politieke jongerenorganisatie. Ik vind het belangrijk dat jongeren stemrecht hebben zodat ze inspraak hebben over zaken die hen ook aangaan. Zaken zoals het onderwijs en klimaat, gaan over mijn toekomst. Oudere mensen die zeggen dat jongeren geen verstand hebben van politiek moeten niet zo flauw doen. Alsof zij wel overal verstand van hebben. Daarnaast zijn jongeren niet per se veel linkser. Ik heb genoeg rechtse klasgenoten.

Gino

Ik vind het prima dat jongeren politiek actief zijn. Maar zelf heb ik wel andere dingen aan mijn hoofd dan onthouden om naar het stembureau te gaan. Of ik mijn jaar wel haal bijvoorbeeld. Dus ik ben tegen de verlaging van de minimumleeftijd. Het is weer een hele verantwoordelijkheid erbij. Daarnaast weet ik niet of het ervoor zorgt dat jongeren gehoord worden wanneer ze stemrecht hebben. Mijn ouders hebben ook stemrecht en die voelden zich tijdens de coronacrisis ook niet gehoord door de politiek. We zijn zo'n kleine groep vergeleken met heel Nederland. En uiteindelijk worden we toch allemaal 18.

Sabrina

Er is één zaak die we over het hoofd zien: de stemleeftijd van 18 jaar voor de verkiezingen staat in de grondwet. Om de grondwet te veranderen moet er twee keer gestemd worden en moet er een twee-derde meerderheid zijn. Dat duurt veel te lang. Daarom heb ik een ander idee, omdat het wel belangrijk is dat jongeren hun stem kunnen laten horen. Ik ben voor het instellen van een jongerenraad die de Tweede Kamer een advies geeft bij zaken die jongeren aangaan. Bijvoorbeeld bij de maatregelen rondom de coronacrisis. Ik denk dat dit een goede tijdelijke oplossing is.